

6. Auflage
15.000 Exemplare

Ein Netzwerk
der Arbeitsgemeinschaft
Migrantinnen, Migranten
und Flüchtlinge
in Niedersachsen (amfn e. V.)

amfn e.V.

Arbeitsgemeinschaft Migrantinnen,
Migranten und Flüchtlinge in Niedersachsen

www.men-nds.de

Інформація про шкільну систему в Нижній Саксонії

Наші діти, наше майбутнє!

- Ясла / дитячий садок
- Шкільна система
- Початкова школа
- Подальше навчання
- Визнання іноземних атестатів
- Перехід зі школи на роботу

Ukrainisch / українська

Дорогі батьки,

прибуття до Німеччини є серйозним викликом в плані інтеграційного процесу для нових іммігрантів і біженців. Все нове і незнайоме водночас.

Майбутнє дітей та їхній вступ до школи дуже хвилює батьків. Усі батьки бажають кращого майбутнього своїм дітям. Система освіти в Німеччині відрізняється від багатьох інших країн. Вона заснована на участі батьків і підтримці їх дітей, а також на конструктивній співпраці вчителів та батьків. Тому батькам потрібна коректна та достовірна інформація про освіту та шкільну систему Нижньої Саксонії.

З цією метою створено буклет, в якому надається перша загальна інформація. Прохання з розумінням поставитись до того, що ми неспроможні охопити весь спектр тем і надати відповіді на всі Ваші можливі запитання.

Для отримання додаткової інформації можна додатково звернутись до компетентних органів, зокрема, до органу освіти в муніципалітеті, або безпосередньо до шкіл.

Хто ми?

MigrantenElternNetzwerk у Нижній Саксонії (MEN) має на меті покращити освітні можливості дітей з міграційним походженням, активізуючи батьків та сприяючи їх компетентності у питанні співпраці зі школою.

Водночас ми представляємо інтереси батьків та дітей-мігрантів перед політиками, адміністрацією, тими, хто приймає рішення на місцевому та державному рівні.

Ця інформація також доступна іншими мовами у вигляді коротких фільмів на нашому вебсайті та на YouTube.

Інформація для батьків з дітьми від 1 до 6 років

З якого віку за Вашою дитиною може здійснюватися догляд?

Ясла: від 1 до 3 років

Коли вашій дитині виповниться рік, ви маєте відповідно закону право на догляд за дитиною в яслах/ дитячому садку.

Чому моя дитина повинна ходити до дитячого садку?

— Діти швидше вивчають німецьку мову.
— За потреби доступна спеціальна мовна підтримка.
— Діти вчать гратися разом з іншими дітьми.
— Дітей заохочують та готують до школи.
Щопізнніше з 5 років дитині треба ходити в дитячий садок.

Право на місце у дитячому садку §§

Дитячий садок: від 3 до 6 років

Дітям від 3 до 6 років надається згідно закону право на відвідування дитячого садочку, але не обов'язково поряд з місцем проживання.

Як мені отримати місце?

Шляхом звернення до місцевих органів (наприклад, в управління у справах молоді, онлайн-портал) і безпосередньо до дитячого садочку. Як тільки буде вільне місце, Вас повідомлять письмово. Надайте заявку заздалегідь. Має сенс зареєструвати дитину в різних закладах, так як вільні місця є не скрізь.

Що потрібно взяти з собою при подачі заявки?

Вас попросять пред'явити особисту інформацію (свідцтво про реєстрацію). Свідцтво про народження вашої дитини має бути перекладено як засвідчена копія. Також потрібен доказ того, що ваша дитина вакцинована від кору.

Як довго за мою дитиною буде здійснюватися догляд?

Передбачені як місця для догляду на повний день, так і місця для догляду до / після обіду. Зазвичай час догляду становить з 8:30 до 14:00.
Ви зобов'язані вчасно привести дитину в садочок і забрати її самостійно.

Чи будуть годувати мою дитину?

Є визначений час для сніданку та обіду.
Поцікавтесь в обраному Вами закладі: Ви маєте самостійно приготувати дитині сніданок чи достатньо просто сплатити грошовий внесок?
Для батьків, які отримують допомогу, передбачено знижку.
Час обіду залежить від часу догляду за Вашою дитиною.
У більшості випадків заклади пропонують альтернативу стравам зі свининою.

Інформація для батьків дітей у початковій школі (від 6 до 10 років)

Обов'язкова освіта

У Нижній Саксонії для всіх дітей від 6 до 18 років є обов'язковим 12-річне навчання. Зарахування до школи зазвичай відбувається після літніх канікул у серпні / вересні кожного року.

З якого віку ваша дитина йде до школи?

Усі діти, яким до 30.06. цього року виповнюється шість років, зобов'язані йти до школи. Батькам, чиїм дітям виповнюється шість років у період між початком липня і кінцем вересня, не потрібно автоматично реєструватися для вступу до школи. Сім'ї самі вирішують, чи їхні діти йдуть до школи у цьому році чи ні. Вони мають прийняти своє рішення до 1 травня. Також всі інші діти, які ще не повністю готові до школи (фізично, розумово чи соціально), можуть піти до школи через рік.

Перед зарахуванням до школи

Діти повинні відвідувати дитячий садок принаймні з 5 років. Ми рекомендуємо відвідування дитячого садка після виповнення 3 років. У педіатра на п'ятому році життя проводиться обстеження U9 для з'ясування рівня розвитку дитини. За 15 місяців до початку школи проводиться мовний іспит у дитячому садку. У разі нескладання дитина отримує спеціальну мовну підтримку. Ваша дитина пройде також первинний медичний огляд. Для проходження медичного огляду ви отримаєте письмове запрошення.

Зарахування до школи

Перед початком першого класу Ваша дитина отримає запрошення зі школи. Якщо школа знаходиться занадто далеко від вашого житла, ваша дитина отримає квиток на транспорт. Подальшу інформацію повідомляє школа. У школі вам нададуть список необхідних матеріалів (шкільний ранець, книги, ручки, зошити). Малозабезпечені сім'ї можуть подати заявку на отримання допомоги через Пакет освіти та участі (BuT).

Шкільні уроки

Як правило, діти мають уроки принаймні з 8:00 до 13:00. Діти повинні приходити до школи вчасно — щодня з понеділка по п'ятницю. Якщо Ваша дитина не може (наприклад в зв'язку з хворобою) прийти до школи, зателефонуйте негайно до школи.

Якщо Ваша дитина відсутня більше трьох днів, Вам потрібно письмове обґрунтування або медична довідка. Будь ласка, дізнайтеся, як це питання регулюється у Вашій школі.

У 1у та 2у класах вчителі складають "звіти про розвиток навчання". З 3го класу рівень знань учнів оцінюватиметься по 6-бальній шкалі: «1» означає "дуже добре". Школярам надається можливість отримати додаткові уроки з мови. Поцікавтеся про них!

Участь батьків

Школа та вчителі очікують на співпрацю батьків. Для цього проводяться батьківські вечори та батьківські бесіди. У кожному класі обираються представники батьків.

Питання?

Якщо у Вас виникли запитання або Вам потрібна інформація, домовтеся про зустріч з класним керівником.

Середня школа після відвідування початкової школи

Після 4го класу початкової школи дитина переходить у середню школу.

Як батьки, ви вирішуєте, до якої середньої школи має ходити ваша дитина. На консультаціях вчителі повідомлять вам, як батькам, який тип школи вони вважають прийнятним для вашої дитини з 5го класу.

Здібності вашої дитини повинні відповідати обраному типу школи, включаючи шкільні оцінки, інтереси дитини та наявні дружні стосунки з іншими дітьми.

- 1 — Основна школа [нім. Hauptschule]
- 2 — Реальна школа [нім. Realschule]
- 3 — Гімназія [нім. Gymnasium]
- 4 — Загальноосвітня школа [нім. Gesamtschule]
(Старша школа [нім. Oberschule], Комплексна школа [нім. IGS])

Основна школа (Hauptschule)

Основна школа включає шкільні роки з 5го по 9й або 10й. Основна школа дає своїм учням базову загальну освіту та індивідуальну професійну орієнтацію.

Після 9го класу можна отримати атестат про закінчення основної школи.

Маючи гарний табель, після 9го класу можна відвідувати 10й клас і отримати атестат про закінчення реальної школи.

Реальна школа (Realschule)

Реальна школа включає шкільні роки з 5го по 10й класи. Вона забезпечує своїм учням розширену загальну освіту та загальну професійну орієнтацію.

Після 9го класу можна отримати атестат про закінчення основної школи. Атестат про закінчення реальної школи дозволяє навчатися в професійних та вищих професійних училищах.

Гімназія (Gymnasium)

Гімназія охоплює шкільні роки з 5го по 13й класи. Гімназія надає своїм учням широку і поглиблену загальну освіту і дає змогу здобути загальну академічну підготовку. Наприкінці 10го навчального року учні отримують – залежно від їхніх досягнень – атестат.

Після 12го класу – можливе відвідування вищих спеціальних шкіл.

Після 13го року навчання можна отримати атестат для вступу до вищих навчальних закладів [нім. Abitur].

Загально-освітня школа (Gesamtschule)

Загальноосвітня школа забезпечує своїм учням базову, розширену або широку і поглиблену загальну освіту і надає їм змогу продовжити свій освітній шлях, професійну діяльність або навчання.

Старша школа охоплює шкільні роки з 5го по 10й класи, зазвичай у наявності шкільні відділення основної та реальної школи. Там можна отримати атестат основної та реальної школи.

У **комплексній школі** [нім. Integrierten Gesamtschule (IGS)] учні навчаються з 5го по 13й клас.

Такого типу шкіл немає в багатьох інших федеральних землях. Залежно від успішності тут можна отримати той же атестат, що й в основній та реальній школі, та атестат для вступу до вищих навчальних закладів [нім. Abitur].

Що краще для моєї дитини?

Здібності Вашої дитини повинні відповідати типу вибраної школи, включаючи шкільні оцінки та інтереси дитини. Інформаційні заходи та вебсайти відповідної школи допомагають батькам вибрати правильний навчальний заклад.

Участь батьків

Батьківські вечори, батьківські консультації, інформаційні заходи та індивідуальні бесіди служать для взаємного інформування та консультацій. Якщо у Вас є запитання, призначте зустріч з відповідальним учителем-предметником або з класним керівником.

Інформація для батьків та молоді про перехід зі школи на роботу

Після успішного завершення навчання в школі наступний крок – середнє професійне навчання або навчання у вищих навчальних закладах.

У Німеччині не так легко знайти роботу, особливо для тих, хто не має освіти.

Професійна підготовка залежить від успішності, отриманого атестата, інтересів та здібностей молодшої людини.

Професійне навчання має особливий статус у Німеччині і є візитною карткою професійної кар'єри.

Дуальна освіта (Duale Berufsausbildung)

Дуальне навчання є найпоширенішою системою професійного навчання в Німеччині. «Дуальне» означає, що частина навчання відбувається на підприємстві (наприклад, 4 дні на тиждень), а частина — у професійному училищі (1 день на тиждень). Це забезпечує зв'язок між теорією і практикою. Приблизно 2/3 працівників у Німеччині, окрім академічних професій, навчаються за дуальним навчанням.

Час і процедура професійного навчання

Зазвичай навчання триває 2-3 роки. У професійному училищі викладаються предмети, що стосуються конкретної професії та загальних знань (німецька мова, політика, спорт).

Вибір

У Німеччині існує близько 330 визнаних професій для професійного навчання, що ускладнює вибір. Агенство зайнятості консультує та підтримує молодь у пошуку правильного вибору освіти.

Навчальні місця

Як правило, заявка подається на підприємстві. Місячна заробітна плата залежить від професії і збільшується після кожного року навчання.

Необхідний рівень мовних знань – щонайменше B1. З навчальним підприємством укладається договір. Відвідування професійного училища обов'язково, запис у нього здійснює підприємство.

Професійні училища

Окрім навчання за дуальною системою, деякі професії можна також опанувати в професійних училищах. Навчання відбувається за денною (очною) формою. Навчання у державних професійних училищах безплатне. Приватні професійні училища платні.

Навчання у вищих навчальних закладах

Передумовою для навчання у вищих навчальних закладах є, як правило, атестат для вступу до вищих навчальних закладів [нім. Abitur] або атестат для вступу до вищих спеціальних шкіл [нім. Fachhochschulreife]. Навчання є безкоштовним, його якість визнана у всьому світі. Особи зі статусом біженця також можуть отримати фінансову підтримку відповідно до Федерального закону про сприяння освіті (нім. BAföG).

Що потрібно врахувати?

Будь ласка, зверніться за консультацією перед вибором професії. З цією метою доступні різні установи (наприклад, Центр інформації про професії [нім. Berufsinformationszentrum (BIZ)] при агентстві зайнятості, або консультаційна служба студентів).

Визнання іноземних атестатів

Багато учнів, які приїжджають до Німеччини, відвідували школу у своїх країнах. Для всіх дітей шкільного віку виникає питання, чи буде визнаватися їх атестат про закінчення школи, до якої школи та класу вони будуть зараховані в Нижній Саксонії.

У Нижній Саксонії, як правило, регламентується, що відповідна школа самостійно визначає еквівалентність атестатів і приймає рішення про те, до якого класу слід зарахувати нових учнів.

Рішення школи ґрунтується на кількості років відвідування школи та кількості предметів, які викладалися в країні походження.

Письмову заяву на перевірку сертифікатів подавати не потрібно.

При реєстрації необхідно надати такі документи:

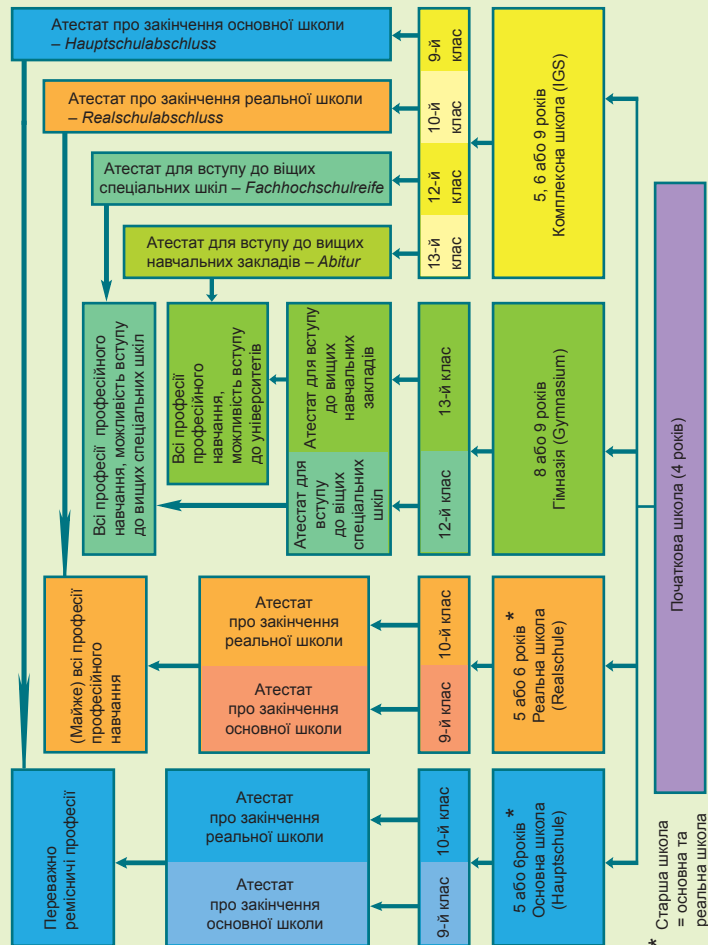
- ID-картка або паспорт
- посвідка на тимчасове проживання
- свідоцтво про муніципальну реєстрацію (Meldebescheinigung)
- оригінал усіх шкільних атестатів
- переклад усіх документів або атестатів (присяжним перекладачем)
- ксерокопія всіх зазначених документів.

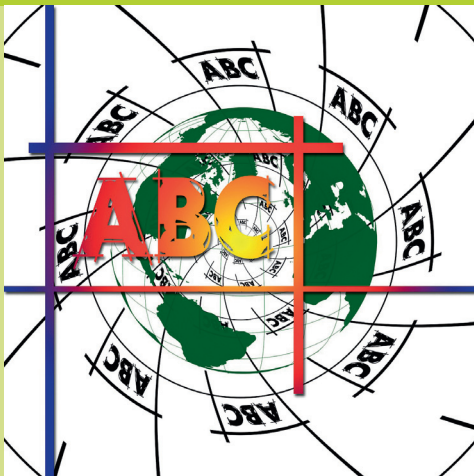
Якщо Ви не можете надати документи, зверніться із запитанням до відповідної школи.

Якщо Ваша дитина ще не володіє німецькою мовою, вона отримає відповідну мовну підтримку. Школа також надасть Вам інформацію про це.

Шкільна система

Контактні дані:

MigrantenElternNetzwerk Niedersachsen

Kurt-Schumacher-Straße 29, 30159 Hannover
Tel.: (0511) 9215106 | Fax: (0511) 9215527
elternnetzwerk@amfn.de | www.men-nds.de

Das MigrantenElternNetzwerk Niedersachsen фінансується:

**Niedersächsisches Ministerium
für Soziales, Arbeit, Gesundheit
und Gleichstellung**

Das MigrantenElternNetzwerk Niedersachsen підтримується:

**Niedersächsisches
Kultusministerium**